

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 101

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI LIC. 409

Maribor, četrtek 4. maja 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Pred Beckovim govorom

Govor, s katerim bo poljski zunanji minister jutri odgovoril Hitlerju, je že sestavljen in sta ga poleg polske odobrili tudi angleška in francoska vlada — Nemški in poljski tisk — Posredovanje Italije med Varšavo in Berlinom

VARŠAVA, 4. aprila. Poljska vlada ni doslej izdala še nobenega obvestila glede svojega uradnega stališča o sporu, ki je nastal med Poljsko in Nemčijo. V javnosti tudi ni znano, kakšna bo vsebina jutrišnjega Beckovega odgovora Hitlerju. Znano je le to, da je bil odgovor že davno sestavljen in sprejet na seji vlade pod predsedstvom predsednika Moscickega, in nato dostavljen v prepisu tako angleški kakor francoski vladi. Kakor se izve iz Londona in Pariza, sta obe zavezniki vladi načrt Beckovega govora odobrili in bo torej poljski odgovor Hitlerju na njegov govor 28. aprila popolnoma sporazumen z obema zahodnima veleislama. Pred Beckovim govorom vlada zato neko zahtijo, ki ga moti le ostra polemika med poljskim in nemškim tiskom.

NEMCIJA IN POLJSKI TISK

BERLIN, 4. aprila. Napoved novih poljskih zahtev glede Gdanske je močno vplivala na lahko razburljivo poljsko fantazijo »Gazeta Handlowa«, ki piše navadno le o gospodarstvu, objavlja dolg članek pod naslovom »Gdansk vedno poljski«, katerega sklepa s trditvijo, da ni samo Gdansk, ampak tudi Vzhodna Prusija poljski življenjski prostor. Se dosti bolj predrzen je pa krakovski »Kurier Ilustrowany«, ki nadaljuje svojo kampanjo in pravi že kar odkrito, da je treba nujno rešiti »vzhodnoprusko vprašanje«, kajti Vzhodna Prusija spada k Poljski. Znanji hujšakski list »Polonia« v Katowicah je pa objavil včeraj, za poljski narodni praznik celo zemljevid s tako imenovano Koriantljevo mejo črto iz l. 1921, ki priključuje Poljski vso Gornjo Šlezijo,

»Poljska Zachodnja« pa objavlja uvodnik s trditvijo, »da je bila Poljski l. 1921. z določitvijo sedanjih mej storjena velika krivica«. Pri včerajšnjih paradah so se dalje često slišali klici za pohod na Gdansk in Vzhodno Prusijo. To so najlepši dokazi, od kod izvirajo vse hujšakrije, ki pa Nemčije ne morejo spraviti z ravne poti.

SESTANEK OB COMSKEM JEZERU

RIM, 4. maja. Medtem ko si ogleduje vrhovni poveljnik nemške vojske general von Brauchitsch italijanska obnovitvena dela v Libiji, ki jih je dovršil fašizem in ko studira nemški delovni minister velike uspehe javnih del v Italiji, prihaja v Italijo še nemški zunanji minister von Ribbentrop. Von Ribbentrop bo odpotoval drevi iz Berlina in se bo jutri sešel z italijanskim zunanjim ministrom grofom

Cianom ob Comskem jezeru. Nemški minister bo ostal v Italiji do konca tedna. Sestanek bo, kakor se na poučenem mestu zatrjuje, posvečen razpravi o trenutnem mednarodnem položaju, pred vsem pa o nemško-poljskih odnosih. Ker bo jutri v Varšavi Beck odgovoril Hitlerju, bosta grof Ciano in von Ribbentrop lahko takoj zavzela stališče osli do poljskih zahtev, odnosno predlogov.

POSREDOVANJE ITALIJE?

PARIZ, 4. maja. Vest o jutrišnjem sestanku med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano ob Comskem jezeru, je vzbudila tu veliko pozornost. Očito gre za razpravo o odnosih med Nemčijo in Poljsko. Italija se zelo trudi, da bi se nemško-poljski spor mirno in čimprej poravnal in bo v tem smislu tudi posredovala na obeh straneh. Italija je v prijateljskih odnosih tudi s Poljsko in se zato pričakuje, da njena akcija ne bo brez uspeha.

PARIZ, 4. maja. Agencija »Fournier« javlja, da je nemška vlada prejela iz Varšave indikacije, po katerih bo Beckov govor v petek doprinesel k popuščanju napetosti med Berlinom in Varšavo. Beck bo stavil protiponudbe, ki ne bodo absolutno nesprejemljive za Nemčijo.

Litvinov je odstopil

VOĐSTVO RUSKE ZUNANJE POLITIKE JE PREVZEL ZAČASNO PREDSEDNIK SVETA LJUDSKIH KOMISARJEV MOLOTOV.

MOSKVA, 4. maja. Ruska brzjojavna agencija poroča, da je dosedanjí sovjetski komisar (minister) za zunanje zadeve Litvinov na lastno željo odstopil. Posle zunanje komisarija je po odstopu Litvinova prevzel predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov, ki pa je še nadalje ostal tudi na svojem dosedanjem mestu. Iz tega bi se dalo sklepati, da je to imenovanje le začasno in da bo postal naslednik Litvinova dosedanjí njegov namestnik Potemkin. Potemkin se, kakor znano, mudi trenutno na obisku v Ankari, od koder obišče še prestolnice nekaterih balkanskih držav. Odstop Litvinova, ki je kot naslednik Čičerina vodil sovjetsko zunanjo politiko vse od leta 1930., je vzbudil tako v Moskvi kakor v Londonu in drugod veliko pozornost. Zdi se, da je v zvezi s sedanjimi rusko-angleškimi pogajanjimi za vojaško zvezo.

S seje angleške vlade

ODGOVOR NA RUSKI PREDLOG ZA TROZVEZO. ODOBRITEV SPORAZUMA S TURČIJO IN BECKOVEGA ODGOVORA HITLERJU.

LONDON, 4. maja. Včeraj dopoldne je bila redna tedenska seja angleške vlade. Referent Press Association poroča, da so razpravljali na njej v prvi vrsti o predlogu sovjetske vlade za sklenitev trozveze med sovjetsko Rusijo, Anglijo in Francijo, ki bi temeljila na medsebojni vojaški konvenciji. Kakor znano, je prišel ta predlog pred dnevi v London sovjetski veleposlanik Majski. V sporazumu s francosko vlado je sestavila angleška vlada na ta predlog odgovor in je bilo včeraj sklenjeno, da se odpošlje ta odgovor sovjetski vladi v osvojitev še ta teden. Prav

tako je bil sklenjen in odobren tudi angleško-turški dogovor, ki bo v najkrajšem času objavljen. Nazadnje so pa na seji vlade razpravljali še o nemško-poljskem sporu zaradi Gdanske in odobrili besedilo odgovora, ki ga bo imel poljski zunanji minister Beck jutri na seji sejna in senata v Varšavi. Kakor se zatrjuje, bo Beckov odgovor Hitlerju zmeren, toda odločen. Sinoči je lord Halifax informiral o sklepih seje francoskega veleposlanika Corbina, nato je pa sprejel še italijanskega veleposlanika Grandija. Nato je odšel Halifax poročat kralju.

Anglija ne obkoljuje Nemčije

IZJAVA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA CHAMBERLAINA V POSLANSKI ZBORNICI. ADRESA KRALJEVSKI DVOJICI.

LONDON, 4. maja. Včeraj popoldne je bila seja angleške poslanske zbornice. Med drugim je bilo na tej seji stavljeno tudi vprašanje glede namer do Nemčije, na katero je odgovoril ministrski predsednik Chamberlain in dejal, da je brez

podlage vsaka domneva, da bi Anglija želela obkoljevati Nemčijo. Garancije, ki jih je dala angleška vlada nekaterim evropskim državam, služijo dejansko le odporu proti eventualnemu napadalcu. Ako bi Nemčija želela, bi bila Anglija tako

pripravljena dati enako garancijo tudi njej. Nato je parlament soglasno odobril posebno vdanostno adresno kraljevski dvojici, ki odhaja, kakor znano, to soboto na obisk v Kanado in Zedinjene države.

Sporazum danes ali jutri?

ZAGREB, 4. maja. Kakor poroča »Zagrebački list«, je prvak HSS dr. Šubašić včeraj odletel v Beograd, da bi pospešil zagrebski dogovor. Splošno se misli, da bo delo danes ali jutri končano.

Gafencu na poti v Beograd

RIM, 4. maja. Romunski zunanji minister Gafencu je sinoči sprejel francoskega veleposlanika v Rimu, Francoisa-Ponceta in angleškega veleposlanika sira Percyja Lorrainea. Za tem je sprejel še poslanike Poljske, Grčije in Turčije, nakar je odpotoval iz Rima. Ob njegovem odhodu je bil izdan službeni komunik, ki poudarja prisrčno ozračje, v katerem so se vodili medsebojni razgovori. Gafencu potuje v Beograd.

Sporazum o Palestini

JERUZALEM, 4. maja. Ze v prihodnjih dneh pričakujejo Belo knjigo angleške vlade, v kateri bo palestinski problem rešen. Arabska verska oblastva pozivajo prebivalstvo k pomirjenju. Egipski ministrski predsednik se je s tem v zvezi izjavil, da bo tudi egiptska vlada že 10. t. m. objavila sporazum med Arabci ter angleško vlado, ki ga je ona omogočila. Tu di iraški delegat na konferenci v Kahiru je izjavil, da bo že v bližnjih dneh dosežena solidarnost vsega arabskega sveta po zaslugi egiptске vlade.

BRAUCHITSCH V LIBIJI

LIBIJA, 4. maja. General Brauchitsch je včeraj obiskal razne garnizije, danes pa je v spremstvu maršala Balba obiskal letališče v Tabuku.

Zapiski

Mahmud paša

V diplomatski protiofenzivi, ki jo vodita v zadnjih tednih osni velesili Nemčija in Italija na evropskem jugovzhodu in v arabskem svetu proti obrambnemu bloku Anglije in Francije, je bila posebna pažnja posvečena tudi Egiptu. Nemška in italijanska diplomacija sta se mnogo trudili, da bi pridobili na svojo stran egiptsko vlado pod vodstvom Mahmuda paše, ali celo mladega egiptskega kralja Faruka I. Gobbels je šel osebno v Egipt, italijanski kralj Viktor Emanuel III. je pa pisal kralju Faruku I. te dni osebno pismo, v katerem se je zavzel za iskreno prijateljstvo med Italijo in Egiptom. Toda ta prizadevanja niso obrodila zaželenih sadov. Egipt je ostal trdno na strani Anglije, kar je potrdil v posebni izjavi tudi Mahmud paša, ki je dejal med drugim: »Usoda Egipta je kljub vsem čestim sporom med Kairo in Londonom tesno zvezana z usodo Velike Britanije. Njena navzočnost ob Nilu nam garantira varnost na zahodu, nasproti italijanski Libiji, in na jugu, nasproti italijanski Abesiniji. Oddknoitev od Velike Britanije bi pomenila skok v pustolovščino, o kateri nihče ne ve, kako bi se končala. Egipt ima sedaj po zaslugi angleške pomoči močno in najmoderneje izveževano vojsko. Suez in zahodno mejo je utrdila Anglija in prav tako stoji njene čete tudi v skupno upravljanem Sudanu.

Angleška trdnjava v Kanalu

Otok Alderney v Kanalu, prelivu med Francijo in Anglijo, bodo spremenili Angleži v trdnjavo prvega reda. Zgradili so že utrdbe, velik aerodrom in pristaniško bazo za vojne ladje. »Gibraltar Kanala« bo stražil pomorsko zvezo med zaveznicama.

Vođilna zvezda Zedinjenih držav

V otvoritvenem govoru na newyorški svetovni razstavi je Roosevelt dejal, da se bodo tuji lahko prepričali, kako so oči USA uprte v bodočnost. »Naša zvezda vodilna je zvezda dobre volje med narodi, zvezda napredka za vse človeštvo in posebno še zvezda miru. Naj bi časi, ki nastopajo, potrdili to naše upanje.«

Albanija ima 100.000 Romunov

Arumuni pravijo Romuni rojakom izven domovine. Razkropljeni so po vsem Balkanu. V Muskopolu v Albaniji je bilo l. 1750. še 35.000 Romunov, imeli so svojo tiskarno in kulturna društva. Danes je razdejan Muskopole vas z 950 Romuni. L. 1912. je bilo v Albaniji nekaj nad 150 tisoč Romunov, danes jih štejejo okrog 100.000. Bukareška vlada se nadeja, da bo rojakom v Albaniji pod novimi priklkami dan večji kulturni razmah.

Rusija utrjuje Daljni vzhod

Viceadmiral Kuznezov, poveljnik ruske vojne mornarice v Vladivostoku je dejal, da je imela Rusija še pred petimi leti v tej bazi prvo podmornico, danes pa že razpolaga z »velikim številom motorjev nad in pod vodo«. Vse je zgrajeno iz domačega materiala, vse potrebščine se dobavljajo iz domačega zaledja. Velike ladjedelnice so nastale v Vladivostoku, Nikolajevsku na Amuru, Petropavlovsku na Kamčatki in na Sahalinu. Premog iz Sučanga pri Vladivostoku pretvarjajo v tekoče gorivo. L. 1940. bo vsakršnega goriva na Daljnem vzhodu na pretek.

Maribor, 4. maja.

Jutri bo poljski zunanji minister Beck v sejni odgovoril Hitlerju. Svet bo pri-
sluhal besedam: državna velike slovan-
ske zemlje, katere vodje se dobro zave-
dajo, kaj pomeni mir za nadaljnji razvoj
kaj vztrik, svobodno domovine.

Poljska je bila od nekdanj propovednica
mirnega sožitja med evropskimi narodi.
Ze kralj Leszczynski je v svojih delih
spominjal ustanovo zveze narodov. Se
podjetnejši v tem smislu je bil veliki
poljski filozof Adam Czartoryski. Ta je
izdelal poseben načrt za pomiritev Ev-
rope in ga predložil ruski carju Alek-
sandr. Czartoryski je hotel zagotoviti
vsem ljudem osnovne razvojne pravice
in uvesti znošno razmerje med narodi
Evrope. Njegovi načrti so v mnogem
podobni temeljem, na katerih je gradila
svoja dela zvezna Zveza narodov.

Ruski diplomati so se iskreno zavzeli
za stvar in predložili načrt Angležem.
Toda današnji zaščitniki Poljske so od-
govorili odklonilo. Tudi ideja Panevro-
pe, kakršno sta zagovarjala Coudenhove-
Kaleri in pokojni francoski državnik
Aristide Briand, je imela v poljski pre-
teklosti vnete zagovornike. Veliki poljski
filozof, Stefan Buszczyński, član Poljske
akademije znanosti in dopisni član Fran-
coske akademije, je l. 1867. s svojim de-
lom »La decadence de l'Europe« presen-
etil svet. »C'est triste, mais vrai!« Za-
lostno, tako resnično je! se je o veliki
poljski zasnovi izrazil cesar Napoleon III.

Buszczyński je svoje delo posvetil
»ljudem in vsojaki Evropi«. Nemški in
francoski historiozografi so uvrstili zamisel
poljskega filozofa v »dragoceno zaklad-
nico življenjskih nauk«, ki se nanašajo
na večno resnico človeške tvornosti.
Kdor hoče rešiti Evropo, pravi Buszczy-
ński, naj stopi v vrsto tistih, ki se
prizadevajo, povežati to celino v zvezo
Zedinjenih držav. Zveza narodov je pri-
rodna vez ljudskih rodov in socialnemu
edinstvu na splošno korist človeštva. Si-
stem zla je mogoče ubiti le s pomirje-
njem vseh narodov Evrope. Odprto naj
se meje, odstranijo vse zapreke, ki so
na poti svobodni izmenjavi misli in spro-
ščenemu delu. Prvi korak k temu naj bi
bilo mnenje potnih listov in carin.
Upravna oblast naj bi pripadla najbolj-
šim, vodstvo razuma je prirodna oblika
vladavine. Zedinjene vlade naj bi tvorile
najvišji tribunal občega zaupanja. Tako
povezana Evropa bi lahko postala edin-
stvena država, toda ne takšna, o kakršni
so sanjali Aleksander Makedonski ali
Karel Veliki, nego država narodov. Od
volje zedinjenih narodov zavisi usoda
Evrope! je zaključil filozof svoje delo.

Kakor oddaljeno poslanstvo zvene da-
nes te besede, ko sorodna ustanova ob
Zenevskem jezeru tone v pozabljenje in
se letošnja evropska pomlad pretvaja v
prispodobno razbeljenega kolca, v kate-
rem vire silno vnetljiva tekočina. Domov-
ina legendarnega junaka Tadeja Kos-
czynskega, velikih pesnikov in romanopis-
cev, trikrat razkosana Poljska, je po težki
preizkušnji svojih rodov dosegla konč-
no vstajenje. Druga slovanška velesila
v Evropi je pripravljena, da odločno sto-
pi na branik države. V svesti si svojih
pravd do svobode in morja je Poljska
postavila načelo istih pravd do narod-
nostno mešane Gornje Slezije in Gdan-
ska, na katerih zagovarjajo na nasprotni
strani svoje težnje.

Krik poljske sosedne, da je gospodarski
obsto Vzhodne Prusije v sedanjih raz-
merjih ogrožen, zavrača pisanje nemških
geopolitikov samih. Pred nekaj leti, ko
sedanje evropske napetosti še ni bilo, je
revija »Ostpreußens Wirtschaft und Ver-
kehr« napisala, da »ima Vzhodna Prusija
zaradi svoje ugodne lege ob Baltiku iz-
virno pomorsko zvezo z ostalo Nemci-
jo. Se pred vojno je prihajala večina bla-
ga v to zemljo ne po železnici, temveč
po morju«.

Predvojni nemški geografi so stalno
poudarjali, da »ima od ostale države od-
daljena Vzhodna Prusija svojstven zem-
ljepisni položaj«. O tej nekdanj poljski,
še danes močno slovanški zemlji polturan-
jenih Mazurcev in katoliških Poljakov
piše nemški znanstvenik dr. Mager v
svojem delu »Ostpreußen, die natürl-
ichen Grundlagen seiner Wirtschaft«, da je
»zaradi svoje odročnosti vodila vselej
posebno gospodarsko življenje«. Nadalje
in »Institut für Ostpreußische Wirt-

Sestanek zunanjih ministrov

AKO BODO MEDNARODNI DOGODKI DOPUŠČALI, SE SESTANEJO DNE 15. T. M. V ŽENEVI ZUNANJI MINISTRI RUSIJE, ANGLIJE IN FRANCIJE. —

MOSKVA, 4. maja. Pogajanja za pri-
ključitev sovjetske Rusije k mirovni fron-
ti, ki se ustanavlja pod vodstvom Angli-
je, se bližajo zaključku. Ako bo medna-
rodni položaj dopuščal, se bodo v zvezi
z ruskim predlogom o ustanovitvi voja-
ške krozveze med sovjetsko Rusijo, An-
glijo in Francijo in angleško-francoskimi

dopolnitvami sešli ob priliki zasedanja
sveta Zveze narodov v Ženevi dne 15. t. m. vsi trije zunanji ministri omenjenih
velesil k skupni zaključni konferenci. K
tem razgovorom bodo po vsej verjetnosti
pritegnjeni tudi še poljski zunanji mi-
nister polkovnik Beck in zunanji ministri
nekaterih balkanskih držav.

Nemška ponudba Nordijcem

NEMCIJA PONUJA NENAPADALNE PAKTE DANSKI, NORVEŠKI, ŠVEDSKI IN FINSKI KONFERENCA 9. T. M.

BERLIN, 4. maja. V zvezi s poljsko-
nemsko napetostjo je ponudila včeraj
Nemčija nordijskim državam Danski,
Norveški, Švedski in Finski dvostranske
nenapadne pakte.

OSLO, 4. maja. Ob priliki velike de-
bate v parlamentu je norveški zunanji
minister izjavil, da je zunanja politika nor-
dijskih držav jasna: vse žele ohraniti po-
polno nevtralnost in se nočejo vezati na
nobeno stran. Vodja konservativne

stranke je pa dejal, da bi morale nordijs-
ke države na vprašanje, če se čutijo
ogrožene, odgovoriti Nemčiji, da se pač
čutijo takšne na splošno, ker je danes v
svetu velika nesigurnost za vsakogar.

KJEVENHAVN, 4. maja. Dne 9. maja
se bodo sestali v Stockholmu zunanji
ministri Švedske, Norveške, Danske in
Finske ter zavzeli stališče glede predlo-
ga Nemčije o dvostranskem nenapad-
nem paktu.

Bratstvo ver v Alžiru

VRHOVNA VERSKA VODITELJA MUSLIMANOV IN IZRAELITOV ALŽIRA PRI KARDINALU VERDIERJU.

ALŽIR, 4. maja. Papežev legat na ev-
harističnem kongresu v Alžiru, pariški
kardinal Verdier, je bil včeraj priča ma-
nifestacije verskega bratstva, ki je na-
pravila na ves svet nenavadno globok
vtis. Ko je bil kardinal Verdier v polni
palati, sta se mu prišla naenkrat poklo-
niti muslimanski veliki mufti Alžira z spre-
mi imami ter alžirski veliki rabin s spre-
stvom. Papeški legat je bil nad to mani-
festacijo verskega bratstva vidno vzrodo-
ščen in je spregovoril v znak prijatelj-
stva sledeče: »Mi, ki smo otroci istega
Boga. Vsi predstavniki vseh verstev mo-
ramo stremeti po ohranitvi verskih do-

brin. Francoski vladi bom sporočil, da mi
vaša navzočnost priča o vaši lojalnosti
nasproti njej, kajti vsi smo ena družina,
otroč ene in edine ogromne domovine
Francije.« Na te besede kardinala Ver-
dierja se je veliki mufti priklonil, nato pa
dejal: »Vsi mi, ki smo se vam prišli po-
kloniti, vidimo v vas, eminenca, simbol
enotnosti vere, razredov in verstev.« Pa-
peški legat mu je na to sporočil, da bo
poročal o tej edinstveni verski manifesta-
ciji papežu Piju XII., kako siljano shajajo
različna vrstva drugo poleg drugega, če
pošteno služijo Bogu.

Nastop novega angleškega poslanika v Rimu

RIM, 4. maja. Novodošli angleški vele-
poslanik v Rimu, sir Percy Loraine, je
bil včeraj sprejet pri italijanskem zuna-
njem ministru grofu Ciano. Ta ga je po-
tem spremljal k svečani nastopni avdien-
ci pri italijanskem kralju, kateremu je
izročil svoja akreditivna pisma. V teh je
italijanski kralj imenovan kot kralj Itali-
je in cesar Etopije.

Novi ameriški vojaški krediti

WASHINGTON, 4. maja. Roosevelt je
včeraj zahteval od kongresa dodaten kre-
dit sedem in pol milijarde dolarjev za
novodobno opremo vojske, posebno za
tanke, topove proti tankom in letalom.
110 milijonov dolarjev je določenih v ta
namen, 36 milijonov dolarjev za obalno
obrambo, a 6 milijonov za modernizacijo
pet težkih križark.

Aretacija nemškega novinarja v Belgiji

BERLIN, 4. maja. Bruselskega dopis-
nika »Rheinisch-westfälischen Zeitung«
je belgijska vlada zaprla. Razlog za to je bi-
la polemika med nekim belgijskim orožni-
škim uradnikom in dopisnikom glede nem-
ških kolonij. Zadeva je bila v belgijskem
tsku že pomirjena, vendar se je vlada
kljub temu odločila za ta korak.

ITALO BALBO OBIŠČE KAHIRO

KAHIRO, 4. maja. »Times« poročajo,
da bo maršal Balbo v ponedeljek prispel
v Kairo, kjer se bo nastanil v italijan-
skem poslanstvu. Obisk je zasebnega
znaka.

NEMŠKI VELEPOSILNIK V PARIZ

PARIZ, 4. maja. Nemški veleposlanik
Welczek se bo danes ali jutri vrnil v Pa-
riz.

schaft« v enem svojih letnikov poudaril,
da »je Vzhodna Prusija v primeri z osta-
lo Nemčijo nekakšna kolonija«. Dežela
še ni pripadala kroni nemško-rimskega
cesarstva in je bila šele l. 1867. vteče-
na v severnememško državno zvezo.

-luc-

Domac zad si

Ali je to neodvisnost?

Na nedavno zadržilo ministrskega
predsednika Tisa, da je interes Slovaške,
čim tesnejša združitev z nemskim življen-
skim prostorom, odgovarja »Narodna
Jednota«, glasilo Slovkov v Jugosla-
viji: »Kako se to sklada z besno propa-
gando za samostojno in neodvisno slo-
vaško državo? Komu je bila potrebna
takšna neodvisnost?«

Bunjevci se ne smejo cepiti

Znano je, da je pri razpravljanju o no-
vi upravni razdelitvi države prišla k dr.
Mačku tudi deputacija bunjevskih Hrvat-
ov iz Vojvodine pod vodstvom župnika
Blaška Rajčica. »Dane« piše zdaj, da se
Bunjevci ne smejo cepiti na razne nacio-
nalne grupacije, ker so vsi istega pore-
kla in jezika. »Kot Bunjevci smo živeli
na tem slovanem jezikovnem otoku
stoletja in kot taki hočemo delovati pri
krepki izgradnji države.«

Smola madžarskega poslanca

Edini zastopnik naše madžarske manj-
šine, poslanec Fodor Gelert se je v
»Gradski pivnici« v Subotici sprl z go-
sti. Kakor poroča subotičski »Neven« je
došlo med vinjenim Gelertom in gosti do
besednega spora in dejanskega obraču-
navanja, katerega posledica je bila, da
je moral poslanec naglo odkuriti iz lo-
kala.

Tako je pri nas — in drugje?

Te dni je zboralet zvezni odbor šva-
sko-nemškega Kulturnobuda v Vojvodini.
Predsednik J. Kekes je naglasil, da se je
številno kraljevih skupin letos močno po-
večalo. Od srede decembra do danes je
pristalo 37 novih organizacij, tako da
steje Kulturnobud zdaj 4 župe, 56 okrožij
in 320 kraljevih skupin, poroča novosa-
dski »Dane«.

Koliko židov ima Jugoslavija

Pred desetimi dnevi je bil v Beogradu
kongres židovskih verskih občin Ju-
goslavije. Dognali so, da biva pri nas 71.342
Židov, 7083 manj kakor jih je bilo leta
1931. Od teh je 3082 tujecev. Največ Židov
ima savska banovina, 19.427, dunavska
16.788, Beograd 13.728(!), drinska 9481,
vardska 6615, vrbska 813, dravska
760, zetska 488, moravska 401, primorska
341. Po poklicu je 1928 Židov obrtni-
kov, 5213 trgovcev, 528 zdravnikov,
381 odvetnikov, 145 inženirjev, 50 vete-
rinarjev, 101 lekarnar, 133 rabinov, 235
verskih uslužbencev, 107 nameščencev,
418 industrijev, 113 bančnikov, 464 drž.
uradnikov, 4087 priv. uradnikov, 134 no-
sačev, 773 potnikov, 549 trg. agentov,
114 poljedelcev, raznih poklicev 852, brez
poklica 2182.

Jugoslavija in njena armada

Ob zadnjih dogodkih je postala Ju-
goslavija središče svetovnega zanimanja,
piše madžarski upokojeni feldmaršallaj-
nant R. v. Suhay v »Pester Lloyd«. Na-
steva razvrstitev in moč naše armade ter
ugotavlja, da je srbska armada že v bal-
kanskih in svetovni vojni dokazala veliko
vojaško sposobnost. »Zedinjena Jugosla-
vija je podedovala izvrstne človeške ma-
terial. Morala in vzgoja prav dobrega vo-
jaštva sta na zelo visoki stopnji. Če se
enkrat tudi notranje prilike urede, bo po-
stala Jugoslavija ne le vojaško in gospo-
darsko, temveč tudi politično najmočnej-
ša država Balkana in njena armada bo
dragocen zaveznik in nasprotnik, ki ga bo
treba resno upoštevati.«

Tuji kapital v Jugoslaviji

Od tujega kapitala v naši državi je v
francoskih rokah 20,64% delnic, sledi An-
glija, Švica, bivša CSR. Peta je Italija s
73 milijoni dinarjev v akcijah (3,34%) in
318 milijoni din kreditu, skupaj 447 mi-
lijonov din (9,47%).

Slovenski jezik v Italiji

Tržaški škof Santini je v Vatikanu iz-
posloval, da se zgradi v Trstu novo se-
menišče. Od Mussolinija je dobil dovolje-
nje za slovenske in hrvatske pridige v Ju-
ljski krajini. Na vprašanje, če se sme ve-
ronauk učiti v slovenščini, je Mussolini
odgovoril, da slovenski jezik ni prepove-
dan. (»Istra«).

Novice

Beseda o nabiralnih akcijah

»Jugoslovanski Gvozdžare« je v eni svojih zadnjih števil objavil daljši članek, v katerem nastopa proti raznim akcijam in tako zvanemu »fehtanju«, ki se je zadnje čase razpaslo v nedogled. Med drugim pravi dobesedno: »... temu pojavu bi bilo treba napraviti enkrat za vselej konec, da bi se potem mogel trgovski stan posvetiti s polnim delom napredku trgovskega gospodarstva brez silnih bremen in davčev. List je s to opazko posvetil v zelo pereče vprašanje. Samo po sebi se razume, da vsak pameten človek razume nabiralne akcije, ki resnično služijo v javne in skupne svrhe ter kakemu vzvišenemu namenu. Vendar pa je treba ob tej priliki poudariti, da se je ta navada že tako razpasla ter se je poslužuje že vsakdo, četudi akcija nima koristnega namena niti zadostne moralne osnove. Od časa do časa izbruhne namreč na dan razne afe, ki so v zvezi s nabiralnimi akcijami, in ki razkrilejo potem vso gnobilo in spekulativnost, ki se skriva za takimi »humanitarnimi in občečloveškimi ter kulturnimi akcijami, ki naj bi služile ali za slepe, ali gluhe, revno deco, za

»brezprizorne« itd., za ta in ta spomenik, za to in to »javno zadevo«. Potem je seveda moralno streznejše prepoznati, kakor pravi neka angleška statistika, ki je ugotovila (seveda za Anglijo), da gre 90% sredstev, ki se zberejo s takimi akcijami, običajno za »administrativne namene« oziroma se »zmuzejo« v kanale, ki jih je potem le težko kontrolirati. Brez dvoma je, da so zadeve, ki so nujno v zvezi s takim nabiranjem in skupnim sodelovanjem vse javnosti, vendar pa bi bilo zelo priporočljivo, da se tudi v tej panogi »javnega udejstvovanja« uvede nek kriterij in seveda tudi — kontrola. Da pa je vsepovsod preveč nabiralnih akcij, tega ni treba še posebej poudarjati, ko ljudje to »nadlego« še prebradko občutijo na svoji koži. Nabiralna akcija ni kar takole, če se ta ali oni spomni, da bi bilo »dobro« nekaj narediti in potem o tem javnost preprečevati, ampak je odgovorna zadeva, ki mora biti vsaj utemeljena in upravičena, da bo javnost vedela in mogla presoditi, zakaj gre, preden bo prispevala svoj delež.

Vажne pridobitve novega voznega reda

Novi letni vozni red, ki stopi v veljavo 15. maja, bo prinesel mariborskemu okrožju. Prekmurju, Savinjski in Mislinjski dolini mnogo zelo ugodnih železniških zvez. Važna je uvedba direktnih vagonov II. in III. razreda med Mariborom in Beogradom, s čimer bo odpadlo nadležno prestopanje. Direktni vagon bo priklopljen večernemu vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 20.55 s prihodom v Beograd ob 8.40 z brzovlakom. Obratno odhaja brzovlak iz Beograda z direktnim vagonom za Maribor ob 20.58 s prihodom v Maribor ob 9.13.

Za Maribor in okolico je tudi zelo važna uvedba nočnega potniškega vlaka Maribor—Celje. Ta vlak odhaja iz Maribora ob 23.40 s prihodom v Celje ob 1.13. Vlak se bodo posluževali okoličani, ki bodo odšli lahko obiskovalci gledališče in večerne kulturne prireditve, ker imajo na končan prireditvah zelo ugoden povratek domov.

Savinjska in Mislinjska dolina dobila zelo važno železniško zvezo v zgodnjih popoldanskih urah med Celjem in Dravogradom. Iz Celja bo odhajal vlak ob 12.35 s prihodom v Dravograd ob 15.10, kjer je zveza za Maribor. Iz Dravograda

pa bo odhajal vlak ob 12.10 s prihodom v Celje ob 14.50, kjer so zveze s popoldanskimi brzovlakoma proti Mariboru in Ljubljani.

Z novim voznim redom bo Prekmurje zelo mnogo pridobilo. Vpostavljeni bo nočna zveza med Ormožem in Mursko Soboto. Iz Ormoža bo odhajal vlak ob 22.51 s prihodom v Mursko Soboto ob 0.17. Iz Murske Sobotice bo vozil vlak ob 0.38 s prihodom v Ormož ob 2.06. S tem bo omogočena tudi zveza z Gornjo Radgono. Ta nočni vlak je za Prekmurje velikega pomena, ker bodo potniki sedaj v enem dnevu lahko opravili svoje posele v oddaljenih mestih. Važna je tudi uvedba jutranjega vlaka med Ormožem in Mursko Soboto. Odhod iz Ormoža ob 5.14, prihod v Mursko Soboto ob 7.31. Odhod iz Murske Sobotice ob 7.08, prihod v Ormož ob 9.08. Težava vlaka se bodo predvsem posluževali dijaki, ki obiskujejo šole v Murski Soboti.

S temi koristnimi izpremembami je ustrezno mnogim potnikom, ki so dolgo mledovali za uvedbo naštetih zvez. Mnogo zaslug ima za to tudi mariborska Tujakoprometna zveza »Putnik«.

Literarni večer v Celju

Včeraj je bil v Celjskem domu v Celju zelo uspešen literarni večer članov Umetniškega kluba iz Maribora. Pri priložnosti je sodeloval tudi godalni kvartet Glasbene matice v Celju, pri katerem so sodelovali J. K. Sanci, V. Jegrišek, D. Sanci in A. Raspolič. Predsednik mariborskega Umetniškega kluba pisatelj dr. Makso Snuderl je uvodoma spregovoril o pomenu kulturnega sodelovanja mariborskih umetnikov v Celju in obratno ter poudaril, da je na tej zemlji rasla edino močna samo slovenska umetnost in da se ni mogla na njej razviti nobena druga umetniška. Njegov govor je odjeknil zelo močno prav zaradi sodobne in pereče poante, ki jo je obravnaval.

Nato je izvajal celjski godalni kvartet

Ob grobu junaka Srečka Puncerja

V nedeljo dne 30. aprila je bila na braslovškem pokopališču proslava 20 letnice smrti Srečka Puncerja, ki je padel v najlepših letih svojih dni, ko je branil na Koroskem našo slovensko zemljo. Padel je v Vovbrah kot mlad prostovoljec, ko ga ni klicala domovina, da ji pomaga, ki je sam čutil v sebi, da ga domovina potrebuje. Proslavo je organizirala organizacija koroskih borcev v imenu katere sta se proslave udeležila gg. Roš in Vagner iz Celja. Na pokopališču se je zbralo mnogo občinstva iz Braslovca in okolice, Šolska mladina, članstvo Šolskega Braslovčar ter gas. četa Braslovčar s praporom. Za šolsko mladino. Braslovčane in Šolskega spregovoril nekaj besedi Snuderl Ljubo. Pokojni je bil vzor ju-

naka, junaka, kakršnih je naša zemlja rodila vedno dovolj, junaka, kakršnih je naša zemlja vedno potrebovala, junaka, kakršnih nam je treba tudi danes, da bomo znali in hoteli delo pok. Srečka nadaljevati. Puncer ni mislil nase in na svoje, ko je prostovoljno pihel s svojim sošolcem Malgajem braniti našo prelepo Korosko in prepričan je lahko in njegov počitek naj bo miren, ker znali bomo mi njegovo delo, če bo čas to zahtevali, nadaljevati. Njegov soborec in sošolec Roš iz Celja je v prelepem govoru orisal mlade dneve iz šole pokojnega Srečka, ko so ga starši hoteli dati izučiti za kovača, ki je ušoda hotela, da je postal kovač, ki je z znanost in veseljem vhitel kladivo, ker je vedel, da kuje

svojemu narodu boljše in lepše čase. Bil je braslovški rojak, obiskoval je šolo v Braslovcah in nato v Celju. S svojim sošolcem Malgajem je pihel tja, kjer je našel v Vovbrah smrt. Ko je s svojim oddelkom zasedel zavzeto slovensko zemljo, so ga nenadoma napadli v neki hiši, kjer mu je krogla predrla prsa in nož zarisal rano v vrat. Srečko Puncer mora biti svetel vzor, kako je treba stati na straži domovine. — Šolska mladina je pokrila njegov grob s svežim cvetjem, prapor gas. čete Braslovčar se mu je poklonil. Spominu Srečka Puncerja večna slava!

o Ljubno ob Savinji. Vsi naročniki »Večernika« v Ljubnem ob Savinji prejmejo list še isti dan z večernim celjskim avtobusom. Naročniki naj dvignejo list v gostini Tesovnik na Ledenici pri Ljubnem.

o Ban v Slovenski Bistrici in Konjicah. Včeraj je ban dr. Natlačen nadaljeval svoje službeno potovanje po Sloveniji. Obiskal je Slovensko Bistrico in Konjice. Povsod je bil zelo lepo sprejet. Ban je sprejel zastopnike raznih kulturnih, nacionalnih in gospodarskih društev in ustanov ter poslušal težnje in želje prebivalstva.

o Iz državne službe. Za tajnika v 7. skupini je napredoval dr. Viktor Turšek pri upravnem sodišču v Celju. Upokojenje so učiteljice Alojzija Belšak v Veliki Nedelji, Marija Gorican v Slov. Bistrici, Jozefa Osterc v Mali Nedelji in Ana Sedej v Ribnici.

o Tovarna celuloze v Krškem. Bonačeva tovarna celuloze v Krškem bo kmalu dograjena. Začetna kapaciteta bo 6000 ton na leto.

o Ljubitelji Slovenskih gorke pridejo iz Ljubljane v nedeljo, 7. t. m. Priključijo se jim lahko tudi mariborski izletniki pri krožni vožnji po Slovenskih gorah. Odhod ob 9.4 izpred glavnega kolodvora. Informacije pri »Putniku« Maribor.

o Smrt najstarejšega moža laškega okraja. Pri Sv. Rupertu nad Laškim je umrl najstarejši mož laškega okraja 90-letni posestnik Josip Tuhtar.

o Roko si je zlomil na trati ključavničarjev otrok Branko Breznik v Sp. Hožan.

o V oko je brenila krava posestnico Marijo Perkovič v Pristavi pri Smarju. Zdravniki se trudijo, da ji ohranijo oko.

o Z nožem je obdelal neznanec v Cirkovcih cigana Jozefa Baranja pred gostilno Goljat.

o Vlom pri Laškem. V Malibrezu nad Laškim je neznan vlomilec pri bolem dnevu, ko so bili ljudje na polju, vlomil v hišo posestnika Josipa Lokovška in ukradel 2000 din gotovine.

o Avtomobil v drvo. Blizu Arolina pri Celju je trčil tovorni avtomobil nekake mariborskega avtoprevoznika v občestno drvo. Pri karamboli je dobit vozač poškodbe na glavi. Prvo pomoč je ranjencu nudil šofer mariborskega mestnega avtobusa, ki vozi v Celje. Hladilnik tovornega avtomobila je precej poškodovan.

o Roparski napad na samotni cesti. Ko se je posestnik Jakob Škofca z Ratja na Dolenjskem vračal s sejma in gnil domov par volov, ga je na samotni cesti iz zasede napadel neznan ropar in ga prišel daviti. Posestnika je z več udarci nezvarno ranil ter mu nato odvezl 3300 din. Razbojniku so orožniki že na sledu.

Celje

o Nov zvon dobi farna cerkev sv. Danijela. Tehtal bo 475 kg. S tem bo urejeno harmonično zvonjenje pri tej cerkvi. Viliha bo zvon Bihlova livarna v Mariboru. — Tudi za cerkev sv. Miklavža nameravajo naročiti še en zvon, če se bo zbralo dovolj denarja. Dva nova zvona je ta cerkev dobila za letošnjo Veliko noč.

o Gozdni požar, ki bi bil lahko povzročil veliko škodo, je skoro izbruhnil včeraj določeno v Košnici. Posestnik Škrubelj je blizu svoje koče zakuril ogenj, ki se je vsled suše začel naglo širiti. Prihiti so gasilci iz Celja in Gaberja, ki so ogenj pogasili, da ni nastala večja škoda.

o 51. podružnica Feriálnega saveza na drž. realni gimnaziji v Celju uprizarji 16. maja ob 20. uri v Mestnem gledališču Comersovo veseligr »Roksi«.

ASPIRIN
TABLETE
v novem
zavilku od »celofana«
pri prehladu, reumi, hripi in
groznici.
Glas reg. pod št. 66, 5859 I. III. 1936.

o Umrla je v Celju 44-letna Terezija Šrekl iz Zreč.

o Pevski koncert. Celjske mešč. šole so vprizorile 30. aprila popoldne v mestnem gledališču pevske koncert. Mladina je pod vodstvom svojih pevovodij zapela prožno in eksaktno več pesni. Občinstvo je bilo s koncertom izredno zadovoljno.

o Nesreča in napad. 34 letni posestnikski sin iz St. Janža na Vinski gori je gnil vola po cesti. Nasproti je pripeljal avto, ki je zadel v vola. Vol se je splašil, vrget je cvikla čez avto. Zlomil si je desno roko in poškodoval desno nogo. — 29letni Zorko Anton, poljski delavec, iz Kostrivnice, se je 2. t. m. vračal iz vinograda. V Dreveniku ga je napadel neki neznanec ter ga s topim predmetom udaril po glavi. Prizadeval mu je težke poškodbe. — Oba poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

o Uradne ure za stranke so v naši poslovalnici v Prešernovi ulici vsak dan od 8. do 10. in od 15.—17. v tem času se sprejemajo novi naročniki, naročila za oglaševanje in drugo.

Ptuj

o »Deseti brate« v Mostnem gledališču. Dramsko društvo je proslavilo 25-letnico svojega obstoja z Jurčičevim »Desetim bratom« v predelavi avantgardističnega režiserja Zizka Fr. Pred predstavo je prof. Ingolič orisal delovanje društva 25 let. Na koncu je poudaril, naj bi se ptujska publika bolje zavedala svoje dolžnosti, ki jo ima do svojega gledališča, do ljudi, ki se trudijo za povzdigo dramske umetnosti v našem mestu. Gledališča je bilo natrpano. Občinstvo je z navdušenjem sledilo predstavi, ki je pomenila mnogo več kot pa sama dramatizacija Jurčičevega »Desetega brata«. Kritiko predstave bomo prinesli drugič. Da se ne bi občinstvo dolgočasilu med odmorom, jih je mladina s balkona med odmorom obisipala s papirnatim dežjem.

o Vandalizem. Ob banovinski cesti, ki pelje skozi Tržec pri Ptuj, so neznanzi zlikovci odtrgali krone 37 pravkar posajenim sadnim drevesom.

Poslušnost.

»Gospod še ne gre spat?«
»Ne morem še! Statistike pravijo, da vsak državljani pokadi 7 cigarete na dan. Jaz sem pa šele pri šestih!«

Maribor

Jubilej slovenskih železničarjev

Te dni poteka 30 let, kar so se začeli slovenski železničarji v Mariboru na pobudo tovarštev iz Trsta zbirati, da si ustanovijo svojo lastno organizacijo kot zastopnico svojih stanovskih interesov. Desetletja prej med železničarji slovenski živeli sploh ni prišel na površje, gošpodovali in vodili so vse stanovske pokore te tujerodci, ki so uživali povsod prvenstvo. Ob nastopu sedanega stoletja so prišli v Maribor tovaršili, ki so postali poborniki zmoglaslovnega nastopajočega narodnega probujanja. In trumoma so se zbrali okoli njih mnogi, ki so še le zdaj začutili, da imajo prav oni tukaj na narodnostni meji pravo, da se zberejo v lastnem društvu. Tako je bila dne 25. maja 1909 ustanovljena mariborska podružnica zveze slovenskih narodnih železničarjev, ki je stnila v svoje okrilje vse,

kar je takrat v tem dokaj številnem stanu čutilo za svoj narod. Istočasno poteka letos 20 let, odkar je bila ta takrat samo slovenska organizacija razširjena na celo državo.

To obletnico proslavijo slovenski železničarji posebno slovesno z razvitem družbene zastave in s prireditvijo slavnostnega koncerta. Slovenski železničarji se zavedajo, da so v vsakem oziru storili ne le svojo stanovsko dolžnost, temveč so bili tudi na gospodarskem in kulturnem polju važen faktor v razvoju našega naroda in da je baš njih sodelovanje nemalo pripomoglo, da je Maribor danes naš. Zato upravičeno z vso gotovostjo pričakujejo, da bo vsa naša javnost to upoštevala in se odzvala vabilu za obisk prireditev 3. in 4. junija.

Vzgojna posvetovalnica v Studencih

Pri zadnji seji obč. odbora v Studencih je bil soglasno sprejet predlog obč. odbornika g. Vranca, da občina sporazumno z mariborsko »Pedagoško centralo« organizira vzgojno posvetovalnico, ki bo v delavskem predmestju velikega pomena. Kajti v takih krajih težke socialne razmere s podvojeno silo duše mladino v njenem razvoju in šolskem napredku. V zvezi z občinskimi posredovalnimi uradom, ki v Studencih uspešno deluje, odkar je župan g. Kaloh, bo vzgojna posvetovalnica posrečena dopolnitev, zlasti ker je svoje sodelovanje obljubilo tudi domače učiteljstvo.

Edinstven primer je, da delavska občina — poleg zaščite za zapuščeno dečo — skrbi tudi za vzgojne probleme naših dni. Zadeva vabi k posnemanju povsod tam, kjer so na razpolago strokovne moči, ki bodo poskrbele za pravilno usmeritev take ustanove.

Četrletni vremenski pregled

Kratek pregled vremena v prvem četrletju 1939. I. v Mariboru:

Januar. Največji mraz je bil — 11,5 C na Novega leta dan, največja toplota 15,3 17. jan. S temperaturo pod ničlo ali mrzlih dni je bilo 16; deževalo je 7 dni, snežilo 2 dni, sneg je pokrival zemljo 18 dni. Mesečna količina padavin je bila 53,1 mm. Glede oblačnosti so bili 3 dnevi jasni, 16 pa skoro popolnoma oblačni. Tihih, brezvetrnih dni je bilo 11, ostali dnevi so bili s slabim vetrom, izvzemši 17. in 18., ko je pihal zelo močan veter. Februar. Največji mraz — 7,8 4. II., najbolj toplo pa 16,8 11. febr. Mrzlih dni je bilo 23, torej 5 dni ni bila minimalna temperatura pod ničlo. Deževalo je 4, snežilo pa 2 dni, mesečna količina padavin 17,8 mm. Jasnih dni 4, popolnoma oblačnih 3, brezvetrnih dni 5, z močnim vetrom 23, 24. in 25. febr., ostale dni so pihali slabi vetrovi.

Marec. Najbolj mrzlo — 8,2 14. marca, najbolj toplo 15,6 zadnjega v mese-

cu. Mrzlih dni, ki je bila najmanjša toplota izpod 0, je bilo 20. Deževalo je 6 dni, zelo slabo je snežilo tudi 6 dni, mesečna količina padavin 23,7 mm to je za 5,9 mm več kakor v februarju. Jasno je bilo 2 dni, popolnoma oblačno 4 dni, tihih dni je bilo 6, zelo močno je pihal veter 5 dni in sicer 12., 13., 15., 16. in 17. marca.

PLANINSKI MAJNŠKI ZLET NA PANKRACIJ

V nedeljo, 7. maja, je skupen izlet na Remšnik in na Pankracij na Kozjak. Odhod s koroskim vlakom ob 5,40 (nedeljska povratna vozovnica), nato peš mimo Brezna do Remšnika in dalje do P. ngraca, kjer je vsj. maša kmaču po 10. uri. Po službi boji ljudsko veselje s petjem pod lipo in pri zavetisti SPD. Kot spremljevalci in vodniki bodo na razpolago planinski odborniki. Ljudstvo z Remšnika srčno pričakuje mariborske goste.

Lov za vžgalnikom

V neki tukajšnji gostilni je sedel starejši gospod. Iz navede si je skrivaj prižgal cigareto, tako da je izgledalo, kakor da bi skrival vžgalnik. V isti gostilni je sedel tudi finančni organ, ki je stopil za gospodom na ulico in zahteval vžgalnik. Kar trikrat ga je preiskal od nog do glave in se končno prepričal, da je ostal lov za vžgalnikom brezuspešen.

VELIK VLOM V SLOV. GORICAH

Preteklo noč so neznani storilci vdrl v trgovino Ludvika Vukana v Anzmetinčih pri Sv. Miklavžu v Slov. goricah. — Vlomili so skozi dvorišna vrata v trgovino in jo popolnoma izropali. Odnegli so mnogo manufakturnega blaga, svetle nega perila in usnja. Gotovine niso našli. Škoda znaša 10.000 din. Orožniki so po lokalni daktioskopa mariborske policije g. Grobina, ki je posnel prstne odtise. — Storišcem so že za petami.

m Upokojena učiteljica. V Kamnici je upokojena učiteljica Pavla Puhi.

m V Studencih pogodbeni pošta. V Studencih pri Mariboru je z odlokom prometnega ministra odobrena pogodbeni pošta.

m Obmejni carinski promet. Mariborska carinarnica je imela v preteklem letu 7.996.871 dinarjev dohodkov, od česar odpade na izvoz 66.005 dinarjev. Depoziti so aprila znašali 1.383.295 din.

m Glasbena šola Glasbene Matice proslavi 20-letnico svojega obstoja z javnim nastopom svojih najboljših gojencev v sredo 10. maja v dvorani Zadržne gospodarske banke. Pričetek točno ob 20. uri, ker prenaša spored Radio Ljubljana.

m Podpore kulturnim društvom. Na prihodnji seji mestnega sveta bodo razdelili proračunski kredit 60.000 dinarjev med mariborska kulturna društva.

m Združenje mariborskega učiteljskega narasčaja priredi v petek, 5. maja, ob 20. uri v Narodnem gledališču akademijo s pevskimi in recitacijskimi točkami. Glavna točka sporeda je Ernstova trojedanska komedija »Vzgojitelj Lanovec« v priredbi in režiji E. Smaska.

m Zastava železničarjev. Jadranske straže je razstavljena v izložbi trgovine »Pregrad«.

m Slovesna otvoritev strelske sezone bo v nedeljo dne 14. t. m. Strelci se bodo zbrali na Trgu svobode, od koder bodo z vojaško godbo na čelu odkorakali na radvanjsko strelišče.

m Zveza Maistrovih borcev se udeležijo razviti društvenih zastav »Jadranske straže«. Zbirališče v nedeljo ob 9. pred tajništvo ZMB.

m Slovenska knjiga na Remšnik in Pankracij! Ob priliki izleta na Remšnik in Pankracij v nedeljo 7. t. m. ponese s seboj poleg naše vere in zvestobe do obmejnih ljudi tudi slovensko knjigo. — Vsak izletnik ene slovensko knjigo! Prisnite jo in darovali jo bomo našim ob meji. Prosimo!

m Drobci stekla so se zarežali v roko slik. pomočniku Antonu Kavkarju in je bila potrebna operacija.

m Pri telovadbi se je ponesrečil in si močno poškodoval desno roko Fr. Pušnik m Tovorni avto je povozil na Pobrežju davi mehanika Franca Lorberja s Pobrežja. Lorber ima močno poškodovani obe nogi.

m Pri paši si je zlomil ključnico hlapec brez stalnega bivališča Vincenc Krajnc.

m Nemški železničar povožen. Na Meljski cesti sta trčila neki osebni avtomobil in nemški železničar Julius Streicher, ki se je na kolezu peljal v mesto. Kolesar je dobil pri karambolu lažje poškodbe na nogah. Njegovo kolo je stolčeno.

Dejanja brez ponosa in časti

Poročali smo že o dveh radi kriminalnih dejanjih že mnogokrat kaznovanih »nočnih telovadcih« na magdalenski cesti. Take primere, ki jim ne delajo časti, je mogoče opaziti večkrat v gostilnah in na cestah. Sredci dneva se je t. dni valjal po cesti pijanec in obenem dajal duška tistemu, ki ga nosi v srcu, kakor je pijano govoril. — Če se poznamo, kdo razgraja v gostilni, kdo debelo kvanta

m. Pobeg od doma. Že 25. aprila je neznan. kam pobegnil 18-letni rejnec Franc Prah iz Pregljeve ulice 12. Sled za njim vodi v Dalmacijo.

m. Hrbtnico si je obkolila pri padcu s stopnic navijačka Danica Višič.

m. S koleza je padel dinaristični sin Vinko Lipuš iz Razvanja in si nalomil leve roko.

m Nesreča pri igri. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali 10-letnega sina tovarniške delavke Ruperta Kapuna, ki je med ruvanjem za šalo padel in si zlomil desno roko.

m Ugotovljena identiteta svečnega samomorilca. Nedavno so v nekem gozdu v Svečini našli truplo neznanega samomorilca. Po obleki in klobuku so nemške oblasti ugotovile, da je samomorilec 61-letni Franc Muster iz Untergrala pri Lipnici v Nemčiji. To je potrdil tudi njegov zet, ki je starčovo obleko prepoznal.

m Iz poboljševalnice je pobegnil. ljubljanski poboljševalni je bil 17-letni železničarjev sin Maks Knaflic iz Maribora. Zahotelo se mu je svobode. Zato je pobegnil. Domnevajo, da se potepa v mariborski okolici.

m 76-letna tlhotapka. Na cerkvenem slavlju v Dobravi pri Dravogradu je 76-letna Neža Verovnikova prodajala saharin. Orožniki so pri njej našli 8 zavitek saharina.

m Pastirček zanetil požar. V Metavi pri Košakih je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Marka Klemenčiča. Požar je bil napravljen okoli 20.000 dinarjev škode. Ogeni je povzročil 14-letni pastirček, ki se je na škodnjú igral z vžgalnicami.

m Vlomilec odnesel precej zlatnine. Sodna uradnica Marija Felzerjeva iz Kne za Kocja ulice 18 je prijavila policiji, da je v njeni odsotnosti nekdo s ponarejenim ključem odprl njeno stanovanje in ji odnesel zlato zapesnitico, zlat prstan s tremi kamni, zlate broše in 800 dinarjev gotovine. Policija vidi preiskavo.

* Za rezervne oficirje! Udruženje rezervnih oficirjev, podobor Maribor, obvešča gg. aktivne in rezervne oficirje, člane in nečlane, da se bo danes v četrtek, 4. maja, ob 20,45 predvajal v kinu »Union« film »Maginotova linija«. Vstop samo proti rez. oficirski legitimaciji.

* Kam v nedeljo, 7. maja? Vsi po srečo v magdalenski okraj; po tomboli veselica brez vstopnine, pristna domača kapljica, nagradno streljanje, ples pod milim nebom, vse se bo lahko zabavalo pri Sokolu I. brez vstopnine!

Nočna lekarniška služba: lekarna pri Sv. Antonu Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova cesta 1., tel. 21-79.

Kino

* Grajski kino. Prekrasen francoski film »Patrol«. Razkošje na dvoru, izborna igra. Harry Baur.

* Kino Esplanade. Do vključno petka izborni francoski film »Živi mrtveci« po romanu L. Tolstoja.

* Kino Union. Do vključno petka »Kapetan carjevo garde«, veliki špijanski film napete vsebine. V glavni vlogi Vera Koren.

Mariborsko gledališče

Cotrtak, 4. maja, ob 20. uri: »Dijak prosjak«. Red D.

Petek, 5. maja, ob 20. uri: »Akademija drž. učiteljskega«.

Sobota, 6. maja, ob 20. uri: »Potopljene svet«. Red A.

Nedelja ob 20.: »Dijak prosjak«. Znižane cene.

Konec tedna v mariborskem gledališču V soboto, 6. t. m., se ponovi zelo ugodno sprejeta zanimiva Cankarjeva drama »Potopljene svet«. V nedeljo, 7. t. m. bo zopet samo večerna predstava. In to priljubljena in vesela opereta »Dijak prosjak« ob znižanih cenah.

Jubilejni koncert Glasbene Matice

V okviru svojih jubilejnih svečanosti ob 20-letnici je priredila Glasbena Matica v veliki Sokolski dvorani jubilejni vokalni koncert pevskega zbora. Koncert je pomenil v kulturnem oziru velik dogodek ter je zagovorno podčrtal s sestavo skrbno izbranega sporeda veliko narodno in kulturno poslanstvo, ki ga izvršuje na severni meji GM kot ena najodličnejših kulturnih ustanov v Mariboru. Koncert je posetilo številno občinstvo, vendar obisk ni bil tak kot ga GM upravičeno zasluži v priznanje svojega velikega dela, ki ga je v 20 letih izvršila. Med za-

stopniki oblasti in raznih organizacij smo opazili župana dr. Juvana, polkovnika Radoviča, podp. Gašiča, policijskega šefa g. Stanka Kosa, upravn. dr. Brenčiča, šefa davčne uprave g. Josipa Severja, min. v pok. dr. Kukovca, ravnatelja g. Rodoška in druge.

Koncert, ki je nad vse odlično uspel, je vodil novi dirigent g. Milan Pertot. Vzorno sestavljen spored je navdušil občinstvo do tolike mere, da je moral zbor nekatere točke ponavljati. Podrobno poročilo o koncertu objavimo jutri.

PRVI TRANSPORT DELAVCEV V FRANCIJO.

Davi je odšel z rednim vlakom proti Italijanski meji 60 sezonskih delavcev iz področja mariborske Borze dela. To je prvi poskusni transport za Francijo, ki mu bo sledilo več večjih transportov.

POZIV TUJIM DRŽAVLJANOM!

tuozemski državljani, ki bivaljo na pod-

ročju predstojništva mestne policije v Mariboru in so v posesti zapopletenega dovoljenja — izkaznice o poklicu — z veljavnostjo za nedoločen čas, se pozivajo, da iste predložijo v svrhu potrditve tekom meseca maja t. l. predstojništvu mestne policije v Mariboru soba št. 2, dnevno v času od 10. do pol 12 ure. Priizdati se opozarjajo, da v nasprotnem slučaju izkaznica o poklicu izgubi svojo veljavnost v smislu čl. 17 odst. 2 t. l.

Predstojništvo mestne policije.

Kultura

Proti maniji krstnih predstav

Pri naših podeželskih in celo tudi že mestnih diletantskih igalskih skupinah se pričena širiti nevaren val vzpiranja »krstnih predstav« vseh mogočih in nemogočih avtorjev, ki rastejo kakor gobje po dežju. Ako se bo to tako nadaljevalo, se bo kmalu našel v vsakem društvu kak »dramatik«, ki bo zalagal igralsko skupino s svojimi »deli« in prirejal »krstne predstave« in v svojo listino »časni slavo« in menda dokaz, kako izredno smo Slovenci nadarjeni in koliko talentov premoremo.

Zdi se, da se voditelji naših društev ne zavedajo, koliko nevarnosti tiči v tej največji dramomaniji, ki zajema našo domovino. Prva in največja je že ta, da izgubi vzpiranje odrskih del med našim ljudstvom na ta način sploh ves svoj kulturni, estetski in višji namen. Ze staro in več ko preizkušeno je spoznanje v tujini in pri nas, da bi moralo biti prav tisto, kar se nudi ljudstvu na ljudskih odrih, najboljši izmed najboljšega; ne pa narobe, da je za diletante in za ljudstvo vse dobro. Samo resnično kvaliteta dela morejo nuditi ljudstvu umetniško, estetsko in moralno izobrazbo, plemeniti srca in dvigati spoznanje.

Dela neznanih avtorjev, ki se sedaj pojavljajo na naših ljudskih odrih, so brez izjeme vsa nezreli poizkusi, katerim manjka čisto vse, od notranjega umetniškega navdih do oblike in jezikovne izčiščenosti. Že ogled nekaterih takih vzporedov nas je prepračil, da je najmoj potreben svarilen glas in odsvet nadaljnjih takih dejanj. Obzirnost in priazenost bi škovala tako naši kulturi kakor avtorjem teh del samim. Zato naj društva in diletantske skupine odklonijo vsa taka dela in take avtorje in jih napotijo do strokovno priznanega foruma, kateremu naj jih najprej predlože v oceno. Cenzura oblast bi na morala tudi sama poskrbeti za to, da se ta dela ne presodijo samo s stališča uradnih predpisov, ampak tudi z umetniškega in jezikovnega stališča.

Drama je najtežja literarna oblika, ker združuje v sebi vse ostale zvrsti literarnosti. Zato je lažje napisati dober roman, novele ali pesem, kakor dobro dramo, najtežje pa je morda napisati res dobro ljudsko igro. Opisovanje nekih dogodkov v dialogih ali prikazovanje nekih dejanj v odrskih podobah še ni drama. Slovenci celo med najboljšimi pisatelji nimamo dosti dramatikov, in resnično dobrih dram je v vsej naši literaturi morda komaj za pol sezone poklicnega gledališča. Ako pa kdo misli, da je odkril v sebi dramatski talent, naj svoje delo predloži najprej strokovnjakom v oceno in se potem ravna po njihovih sodbah in nasvetih. Ako jih odklonijo, naj se ne zateka z njimi k neukim vodstvom diletantskih igalskih skupin.

Zato: ne smešmo se s tekmovalci v

prirejanju »krstnih predstav«, vzpiranju tudi od priznanih ali najboljših in prepuščamo sodbo o vrednosti ali nevrednosti novih del strokovnjakom! -r.

Anton J. Klančar

Nad 53 imen slovenskih prosvetiteljev so predložili kot kandidate za londonsko mednarodno objavo »Kdo je kdo« (Who's Who). Med njimi so tudi amer. književniki kakor rev. F. Jager, svetovno znani čebelar in vrtnar; L. Adamič in E. Kristan. Predlog je izšel iz Slov. jezikovnega kluba (Slovenian Language Club), čigar geslo — posneto po Terenciju — ni hil slovenici a me alienum puto (kar je slovenskega, naj nam ne bo tuje) razodeva širok program. Svetovalec omenjenega kluba, naš naslovnik, učni slovestvo in slovnik, predava o pisateljih in pred nekaj tedni je v društvu naprednih Slovencev govoril o vlogi, katero je vršila naša žena v razvoju slovenskega lepovedstva. Razen tega je doletel naš rojak vnet poročevalec ameriških obzorikov. Prof. Noyes si ga je znal pridobiti za pomočnika. Tako poroča prof. Coleman v članku »Slovenski studij v USA 1918-38«, ki daje toplo priznanje g. Klančarju za njegov trud, posebno še za največji prevod: »The Slovenes: A Social History«. V dneh, ko so stari domovini toliko smrdi po smodniku, bi vsi naši založniki pravi storili, če bi od vsake svoje knjižice poslali dva brezplačna izvoda za javno knjižnico onkraj sline luže na naslov: Anthony J. Klančar, 1000 East 64 th Street, Cleveland, Ohio, USA.

Dr. Ant. Debeljak.

k. Zdravniški vestnik objavlja v letošnji 4. številki strokovne razprave dr. V. Trampuža, dr. S. Praprotnika, dr. L. Marinkša, dr. L. Travnerja, dr. L. Klinca, dr. J. Hebeina, dr. Z. Šušteršiča, dr. M. Černiča in več drugih. Nekatere razprave so zanimive tudi za laike.

k. Ital-jug. milanska revija za gospodarske stike med Italijo in Jugoslavijo je posvečena v aprilski številki raznim aktualnim vprašanjem iz vseh gospodarskih, zlasti trgovskih področij. Razen tega objavlja poročila o nedavnih razstavi skupine slovenskih slikarjev in kiparjev v Milano. Izredno pester je tudi tokrat inseratni del.

k. Ilustrierte Zeitung, Leipzig, nas seznaja v svoji številki z dne 27. aprila v sliki in besedi z italijansko okupacijo Albanije, rusko kadetnico pri Parizu, gotiskimi zgradbami v Španiji, Hitlerjevo petdesetletnico in raznimi drugimi zanimivimi dogodki.

k. Izredno zanimivo gostovanje bo v petek 12. t. m. v Narodnem gledališču. Mrakova igralna skupina bo vzprijela tragedijo »Girohara«, ki jo režira in v njej nastopa avtor sam.

Sport

Celjska koča bo ostala planincem

Celjska koča, ki je last mestne občine Celjske, je bila doslej oddana v najem celjski podružnici Slovenskega planinskega društva. V zadnjem času se je potegovala celjska podružnica Merkurja za to, da bi kočo kupila ter jo preuredila v rekreacijsko za svoje članke. Ta vest je med našimi planinci in sportniki vzbudila razumljivo negotovost, celjska podružnica SPD je intervenirala pri mestni občini,

prosila pa je za posredovanje tudi Zimsko-sportno podzvezo v Mariboru. Medtem pa je centrala Merkurja v Zagrebu kupila Celjske koče odklonila, češ da za enkrat še ni odprl fond za zgradnjo okrevanja. Potemkaj izgleda, da je Celjska koča za enkrat rešena za naše planince, ki jo stavijo na razpolago vsem slojem, do čim bi bila v posesti Merkurja namenjena le bolnikom in rekondicionantom.

Finale v podzvezinem prvenstvu

Prihodnji dve nedelji se bosta odigrali zadnji dve tekmi v podzvezinem prvenstvu 1938/39. Letošnje finalno tekmovanje je prineslo velika presenečenja. Najprej je v četrtinskem finalu izpadel SK Železnikar, ki je bil v borbi s Kranjem na papirju visok favorit. Nato je kmalu doletela ista usoda v Kranju ISSK Maribor, ki je le po veliki duhupričnosti svojih igralcev v zadnjih minutah dobil na videž že izgubljeno igro. Se večje iznenadenje pa nam je isti dan pripravil SK Bratstvo na Jesenicah, ki je vrgel iz tekmovalnega podzvezinega prava CSK, ki so ga vsi smatrali za sigurnega finalista. Tako se je SK Bratstvo na splošno presenečenje plasiral v finale s ISSK Mariborom, ki mu

do pred kratkim tudi nihče ni pripisoval večjih izgledov v tekmovalju kakor Železnikarju in CSK, ki sta prav za prav že od začetka na tistem vjalska za oba finalista. V nedeljo bo torej ISSK Maribor postal na Jesenice. Po visokem porazu CSK s 4:0 stoji njegovo moštvo gotovo pred težko nalogo, ima pa veliko prednost pred nasprotnikom v zavesti, da se igra povratna tekma v Mariboru, saj sta baš obe tekmi med Bratstvom in CSK pokazali, kako ogromno prednost daje domači teren. Na ISSK Mariboru je leželo, da izpolni pričakovanje naših sportnikov: da se naslov podzvezinega prava zopet vrne v Maribor.

Jugoslovanski cup

Pripravljajo se propozicije za organizacijo Jugoslovanskega cupa, v katerem bi imeli pravo sodelovanja vsi klubi, ki se na pripravi. Tekmovalje bi se naj vršilo po vzorcu Francoskega cupa ter bi bili pri nas klubi razdeljeni na cone. Začetek tekmovalja je predviden za mesec junij.

2.63 MILIJONA DINARJEV PODPORE SPORTNIKOM.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je na intervencijo SSS ustvilo v letošnji proračun 2.63 milijona dinarjev kot podporo za sportna društva in ustanove, gradnjo vzdrževalne, prirejanje tečajev itd. S tem je bil namenjen normalno delovanje v raznih sportnih panogah, ki so doslej životarije radi pomanjkanja sredstev. Zagotovljeno je, da bo ta denar v redu in pravosmerno enakomerno izplačan posrednim podzvezem, o uporabi denarja se bo vodila kontrola, porabil pa se bo v prvi vrsti za strokovno delo, to je za vzdrževanje sportnikov.

PRED OBNOVO ODNOSOV Z BOLGARIJO.

Ker Bolgarska nogometna zveza ni plačala SK Jugoslaviji za gostovanje v Sofiji pred nekaj leti dogovorjene vsote 20.000 din, je FIFA izrekla nad bolgarskim nogometom bojkot. Sedaj je bolgarska vlada dovolila sportnikom podporo 250.000 levjev z izrecnim nalogo, da naj se v prvi vrsti poravnava dolg Jugoslaviji, s čimer bo ta neprijetna afera spravljena s sveta.

RADIO PRENOS TEKME Z ROMUNIJ

Nedeljsko reprezentančno nogometno tekmo Romunija-Jugoslavija v Bukarešti bosta prenašali naši radio postaji Beograd in Zagreb. Prenašali bosta le drugi polčas, začetek okoli 17. ure.

ŠVEDSKA ZMAGA V OSLU.

V Oslu se je zaključilo drugo evropsko prvenstvo v rokoborbi v klasičnem stilu. Tudi tokrat je zmagala Švedska, ki si je osvojila tri prva mesta pred Finsko z 2, ter Nemčijo in Estonsko s po enim prvim

mestom. Novi evropski prvaki so: bantoni: Kisseli(Finica), peresna: Pihlajamäki(Finica), lahka: Andersson(Svedska), welter: Schäfer(Nemčija), srednja: Johansson(Svedska), polteška: Åkerlindh(Svedska), težka: Kotkas(Estonska).

s. Velike konjske dirke bodo 14. maja na Cvenu pri Ljutomeru.

s. Jugoslovanska nogometna zveza se pogaja z grško za odigranje reprezentančne nogometne tekme, ki naj bi se odigrala 15. oktobra v Splitu.

s. Poseben vlak iz Bolgarije bo pripeljal sportnike k meddržavni nogometni tekmi Jugoslavija-Anglija, ki bo 18. maja v Beogradu. Slične vlake bodo gotovo organizirali tudi v notranjih državah.

s. Madžarski profesionalni sportni klub Hungaria bo v soboto in nedeljo odigral dve prijateljski tekmi proti SK Bata v Borovu.

s. Gimnastični dvoboj z Bolgarijo bo 12. julija v Sofiji. Naše barve bodo zastopali Sokoli, toda ne ista vrsta, ki bo tekmovala v Parizu in Varšavi.

s. Teniški turnir za mednarodno prvenstvo Jugoslavije bo od 31. avgusta do 3. septembra v Beogradu.

s. V rokoborskem državnom prvenstvu moštev v Subotici je subotički Hakohai premagal beogradske Jugoslavije v razmerju 13:8.

s. Rumunska reprezentanca. Rumunski zvezni kapetan je postavil sledeče moštvo: Pavloviu, Sphera, Burger, Vintila, Ferraru, Demetriu, Orsa, Ploestianu, Baraky, Bodola, Dobai. Jugoslovansko postavo smo že objavili.

s. Nemška nogometna reprezentanca si je mesto angleških profesionalcev Westham Uniteda zagotovila za trening tekme kombinirano moštvo praške Sparte in Slavije. Odigrane bodo 4 tekme: 14. maja v Berlinu, 18. v Stuttgartu, 21. na Dunaju in 24. v Dortmundu.

s. Nemško moštvo za Davisov cup. Proti Švici bodo Nemčijo zastopali v singlhi Henkel in Menzel, v dvojce pa Henkel in Melaxa. Rezerva je Redl.

E. S. BRUCE:

10

Puščavnikova skrivnost

Zavzdihnil je, iznova pritisnil roko na srce in začel prebirati dnevno poročilo. To je pomenilo, da je vsakodnevnega prepričanja konec. Po mnenju Eustacea Cavendisha je bilo Beekovo srce trdno kakor motor s štiridesetimi konjskimi silami, nadzornik William Beek pa je mislil drugače. Neprestano je prebiral zdravniške knjige in si zmerom domisljal, da ima bolezni, o kateri je prav tedaj bral. V tem trenutku je bil prepričan, da mu bo srce danes ali jutri odpovedalo, toda zaradi tega svoje službe ni nič manj vestno opravljal.

Beek je bil pameten, izkušen in potrpežljiv človek, toda tako peklenko si ten, da se ni mogel z nikomer razumeti. Nekega dne se je njegov šef spomnil, da mu je dal za pomočnika honorabilen Eustacea Cavendish, kajti Eustace ni bil navaden detektiv. Vzlic odporu svojega očeta, lorda Halsteadja, si je bil izbral detektivski poklic. Več mesecev je nosil uniformo navadnih stražnikov. Napredoval je prav hitro, kajti veseli Eustace je bil prebrisan kakor William Beek, in mu

tudi izkušenj ni manjkalo. Neprestano go-drmjanje starega Beekja ga ni prav nič motilo ali dražilo. Kmalu je odkril, da je skrivaj odurni Bill za svojo nezmožnost zlatilo srce. In skupaj sta potem delala z velikim uspehom.

Začel se je telefonski zvonec. Beek je snel slušalo z vilice, nekaj časa poslušal, potem pa je zagodel in vstal.

»Šef me kliče,« je povedal. »Glejte, da medtem ne zaspite.«

Stopil je v šefovo pisarno, ne da bi potrkal, in sedel, še preden mu je predstojnik to velel.

Šef ga je premeril od glave do nog in se namuznil.

»Kako je z vašim srcem, Beek?« ga je vprašal.

»Ali ste me poklicali da me boste to vprašali?« je vzklilnil Beek, vstal in hotel iti.

»Le sedite, le sedite!« Hudič, potrpežljivi pa niste prav nič! Cestital sem vam hotel, da ste se zadnjič v Fulhamu tako zkazali. Zelo sem zadovoljen z vami in Cavendishem tudi.«

»Le hvalite Cavendisha, če hočete, da se vam bo še bolj pokvaril, kakor se je že. Pohvale samo razvajajo ljudi.«

»Morda imate prav,« je dejal šef. »Ali ste se lotili česa novega?«

»Nič posebnega ni.«

»No, ker nimate dela, pojedite danes v Kent,« je dejal šef in pogledal v svoje zapiske. »V Mallow-Datchett, vasico pri Westerhamu. Tamkajšnja policija je prosila, da bi ji nekoga poslali. Letalsko nesrečo so imeli tam in nekdo je mrtov. To-le sem zvedel: pilot Clinton je ob deseti zvečer odletel z Le Bourgeta proti Croydonu. Sam je bil. Blizu Mallow-Datchetta se mu je pokvarilo letalo. Skočil je s padalom. Clinton trdi, da je bil brez sopotnika, toda ko so ljudje prihiteli h gorečemu letalu, so opazili v ognju nekega človeka. Clinton ni mogel pojasniti, kako naj bi bil ta človek prišel v kabino letala, in njegove izpovedi se zde tamkajšnjemu nadzorniku precej sumljive. Vse drugo boste zvedeli v Mallow-Datchettu. Mrtvevo truplo je skoraj docela zogljeno, vsa obleka mu je zgorela in celo gumbi. Tako ni mogoče ugotoviti, kdo bi utegnil nesrečnik bit. Clinton trdi, da ga ne pozna in Gibbons, nadzornik iz Mallow-Datchetta, misli, da je Clinton moral meti skrivnega sopotnika, ki ga je prepustil usodi, ko je skočil s padalom. In še nekaj

se je zgodilo: neki paraličnik Dutton, ki stanuje v koči blizu Mallow-Datchetta, je sporočil, da bi rad nekaj izpovedal. Poslali so k njemu nekoga s policije, in temu možu je povedal, da je v pretekli noči šel najprej brečanje letala, potem pa tresk. Zlezel je k oknu, pa ni ničesar videl. Možak ne more hoditi in prebiva v koči sam. Neke sorodnica mu čez dan streže. Po vseh štirih se je vrnil proti postelji, potem pa je iznenada videl, kako je šinil pod nebo močan plamen... kakšnih sedem sto metrov od njegove koče.«

Nadzornik Beek, ki je pazljivo poslušal, je dvignil glavo.

»Čudno, gospod,« je dejal. »Letalo se torej ni vnelo, ko je priletelo na tla.«

»Tako je! Tudi meni se je zdelo to resenjetljivo. Sicer pa je mogoče, da se je kdo približal padlemu letalu in hotel videti, kaj je s pilotom. Zlezel je v kabino, prižgal vžigalico in potem se je vnel razliti bencin...«

»Mogoče je že,« je odvrnil Beek. »Tudi tako nerodni ljudje so na svetu. Ne vem pa, čemu naj bi hodil v to gnezdo na deželi!«

»Zdi se mi potrebno, da greste tja,« mu je segel šef v besedo.

»Vzemite Cavendisha s seboj. Najbolje bo, če se takoj odpeljeta. Mallow-Datchett bosta našla, saj ni tako daleč.«

Zanimivosti

Bele kraljice Južnega morja

USODA BRODOLOMK, KI SO ZAVLADELE LJUDOŽRCEM.

Samotni otok Mera Uki spada že od l. 1850. pod angleški protektorat. Toda doslej so se oblasti zamaš prizadevala, da bi divje otočane odvadile ljudozrstva. Mornarski misijonar, ki se je prizadeval med divjaki, da jih pritegne civilizaciji, je sam končal v loncu poglavarjeve kuhinje.

Temboj je bila posadka tovrstnega parnika »Little Fly« v lanskem novembru presenečena, ko se je izkrcala na zloglasnem otoku in naletela na prebivalce, ki so jih prijazno sprejeli in pogostili. Otočani so odvedli goste h kraljici otoka, beli blondinki, ki je v angleščini pozdravljala mornarje rekoč, da je Ellen Priestley iz Amerike, zdaj kraljica samotnega Mera Uki.

Kot hčerka ladijskega kuharja se je Ellen rodila l. 1889. v San Franciscu. Š 14 letom je postala pomočnica na očetovi ladji, ki se je l. 1919. v silnem viharju, blizu Mera Uki potopila. Posadka je utonila, le njo je poglavarjev sin rešil na otok. Zagrozil je rojakom, da jih bo ubil, če bi se drznili pojesti tučko. Učel je belo dekle domaćega jezika in navad ter se je z njo poročil. Po očetovi smrti je postal poglavar otočanov, mlada Amerikanka je pa kmalu dobila vso oblast nad njim. Odvadija je domaćine ljudozrstva in jih priučila evropskih manir.

Kapetan je zamaš prizogovarjal Amerikanki, naj se vrne z njimi v Evropo.

»Za kulturni svet sem izgubljena,« je dejala. »Vsi bi mrzili moje otroke, bolje je zame, da ostanem do smrti v tej samotni.« Prosila je mornarje, naj ji puste samo nekaj kave, ki je že dolgo ni zaužila.

Zaradi operacije je dospela v Sydney v Avstraliji stara gospa s snežno belimi lasmi in velikimi uhanji. Bila je to Evelyn Maud Croker, od Angležev priznana »kraljica« samotnega otoka Badu v Južnem morju. Prinesla je za muzej mnoge dragocene zbirke in plesne maske avstralskih Polinezijcev.

Evelina je bil doma iz Londona, kjer se je kot 19letno dekle poročila z nekim odvornikom. Ko je ta po dveh letih brez vsake zapuščine umrl, se je mlada vdova vdinjala na parniku »Orama«. Nekoč se je blizu Baduja pokvaril stroj. Sklenili so pristati. Evelino je prelepa okolica zvalila v pragozdove in ko se je vrnila, je parnik že odplul. Dolgo je taval na okrog, končno je dospela do naselja divjakov, ki so jo nezaupno, pa vendar gostoljubno sprejeli. Imeli so jo za čudo in se je niso upali pojesti. Tako s je pričela jezika, poučevala je ženske kuhati in peči in se je pri porodni pomoči domačinkam tako priljubila, da so jo l. 1910. po smrti vladarja, proglasili za kraljico Baduja.

Ko so Angleži novo vladarico priznali, je ustanovila šole. Danes ni na Baduju ne ljudozrcev in tudi ne nepismenih.

Kasturato, najpriljubljenejša Japonka

PREPROSTA GEJŠA JE POSTALA PRVA PEVKA NA DALJNEM VZHODU

Na Daljnem vzhodu je nedavno zaslovelo ime Kasturato. Drobno dekle je komaj 1.50 m visoko, nežno bitje. Njen glas nima posebne zvočnosti, še manj nežnosti, vendar je postala mala Kasturato na mah ljubljena poslušalec radija in gramofonov. Kadar napovedo njeno ime v tokijskem radiu, prislusnejo stotisoči poslušalcev na Japonskem, Filipinih, na Javi, Borneu, v vsej Indoneziji in na Havajskih otokih. »Japonski slavček« je postal narodni ideal otoškega cesarstva.

Kasturato se je rodila pred 25 leti v majhnem pristaniškem mestecu Japonske. Njena mati je bila gejša in je tudi hčer vzgajala za poklic, ki na Japonskem ni tako preziran kakor bi sodili po evropskem merilu. Mladost ji je bila brezskrbna in ko je dopolnila 17. leto, so jo poslali starši v javno hišo, kjer je plesala pred mornarji in tuji ter jih zabavala s pesmijo. Postala je ljubljena go-

stov in nekega dne, ko je sanjala, da bo prišel rešitelj ter jo odvedel na svoj dom, je postala kandidatka za napovedovalko v radio studiu.

Neki igralec iz Tokija je namreč čul petje male Kasturato in jo odvedel v Tokio. Peta je za gramofonske plošče in vsak lastnik gramofona je zdaj strasten ljubitelj njenih poyevov. Od tod je prišla v radio. Evropskemu poslušalcu, ki čuje njen glas, je nagli vzpon male deklice nerazumljiv. Ton njenega petja je namreč brez posebne privlačnosti, kakor glas naše običajne pevačice. Toda nežnost njenega pojava, kadar nastopa v tokijskem gledališču, pa privlači Japonce nad vse.

Kasturato ljubi ples, sport, plavanje in jahanje, evropsko muziko in potovanje. Po vojni na Kitajskem namerava mala pevka napraviti veliko turneo po Ameriki in Evropi.

× Trije ljudje — ena vas. V Mortauxu blizu Chaumonta na Francoskem, v departementu Haute Marne, je najmanjša vas na svetu. Tu biva mati z odraslim sinom in hčerjo. Sin je gospodar vasi in obenem župan. Pravilo, da je spretin finančnik, lani je imel 956 frankov dohodkov, 950 frankov izdatkov. V vasi je tudi majhna kapelica, prej je bilo več ljudi, pa so se izselili. Zdaj stoji hiše prazne.

× Vojna ladja na kopnem. V Detroitu v Ameriki so se dni dogradili vojno ladjo, ki ne bo nikoli splovljena v morje. Na njej se bo 600 pomorščakov, rezervnih častnikov, učilo o vseh pravih moderne pomorske tehnike. Ladja je dolga 300 m, ima vse oblike in opremo križarke ter je stala 50.000 dolarjev.

× Ostrige si ne žele kanonovi. Blizu Port Isaac na cornwalski obali na Škotskem so postavili Angleži protiletalske topove. Ribiči so se s posebno prošnjo obrnili na vojno ministristvo, naj jim priznane s streljanjem na tem mestu, ker bi jim pokanje odgnalo ostrige, ki jih je tamkaj v izobilju. Ribe, pa tudi raki da ne marajo kanonad, zato je v interesu ribičev, da si topničarji izberejo drug kraj za svoje vaje.

× Bajeslovno mestce pod znožjem Himalaje. Maharadža iz Patiale je poklical inženirje, da mu napravijo načrte za zgraditev prekrasne parka, v katerem bo stalo dvanajst palač, obloženih s ko sneg belimi marmornimi ploščami. Po no-

tranji opremi, prekrasnih likih, ki bodo stali v parkih, vodopadih in visečih mostovih bo to pravo zatočišče raja iz »Tisoč in ene noči« na podnožju nebotične Himalaje.

Neče krave, ampak vola

Prišel je knjaz Nikola v Nikšić. Okoli njega skupina Črnogorcev. Ugleda Blagoto Stevana Mrvaljevića in vpraša: »Kako je, Blagota? Imaš li kaj za mleko?«

»Dobro, v tvoje zdravje, gospodar! A za mleko nimam.«

Knjaz se okrene k perjaniku Danilu Peroviću, rekoč:

»Kupi mi eno kravo.«

»Nečem krav, ampak vola, gospodar!«

Komandir Bačo Mićunović poseže vmes:

»Ne vola, mrcina, ampak kravo otroškom, da bodo škrali!«

Blagota srdito:

»Krave ne maram, hočem vola. Če me kdo poprašja, kaj mi je daroval gospodar, je lepše reči vola nego kravo, a za vola si še zmeraj lahko nabaviš kravo.«

Gospodar se nasmeje in mu da vola in kravo.

(Iz 19. knjige Mićuna M. Pavićevića »Crnogorci u pričaama i anegdotaama, Zagreb, 1939, A. D.)

Ne pozabi naročnine!

n Dve novi tovarni za celulozo bo zgradila država na predlog ministra za gozdove in rudnike, eno v Bosni blizu Zenice, drugo pa v bližini Ogulma. Modernizirana bo tudi dosedanja tovarna celuloze v Drvaru. To bo za jugoslovansko nacionalno industrijo velikega pomena, kajti doslej je država izvažala celulozni les, uvažala pa celulozo, kar zdi odpade.

MALI OGLASI

GENE MALIN OGLASOM: V malib oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša oglasitvena za 10 oglasov je 10.000. Oglasitve dobitnovali so izločevalski oglasni listi — po besedi najmanjši znesek na se oglasijo do 10.000. Oglasitve stane besede se računalo dvojnó. Oglasni davki se ekstrano oglasno stane 10.000. Znesek za male oglasne se naloži takoj pri naročilu oglasov, se je vpostavi v istu stano; naročilo ali ne po poštni nakazilo za takov račun št. 11.409. Za vsa oglasne odgovore glede malib oglasov se mora oglasiti stano za 3 dni.

Razno

UMETNA GNOJILA

kakor Čilski soliter, apneni dušik, superfosfat, kalijev sol itd. nabavite pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12, tel. 20-83, 3203-1.

PONIKLANJE

pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Rudae«, Maribor, Trstenjakova ulica 5, 354-1.

CE HOČETE

IZBORNO VINO PITI morate v kosilino »Prešerno« v kleti pri Trafenik v Gosposki ulici. 3504-1.

VABILO

na redni občini zbor Jugoslovanske hranilnice in posojilnice r. z. o. z. v Mariboru, ki se bo vršil dne 17. maja 1939 v hotelu »Novi svet« v Mariboru. Jurčičeva ulica št. 7. ob 17. uri z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika, 2. Poročilo nadzorstva, 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938, 4. Sprememba pravil po novem združenem zakonu, 5. Skladnost. Ako občini zbor ne bi bil sklopljen, se vrši eno ur kasneje drug občini zbor na istem mestu s istim dnevnim redom, ki sklepa brez ozira na število navzočih za družnikov. Predsednik: Dr. Jurečko Ivan. 3505-1.

GTRŠKI VOZIČKI

od din 690.—, sporniti vozički od din 260.— dale pri Bogomir Divjak, Tatjenbachova 4, 3525-1.

MADRACE, OTOMANE

kavne, vložke, prisojnice, Sterbal, Meljska 2, 3553-1.

Posesi

PARCELE pri Novi vasi na prodaj, Sp. Radvanje 35, 3526-2.

PRODAM HIŠO

z lokalom v dobrem stanju ali dam v najem lokal, poseben za trgovino. Kae Stefan, Jareninski dol 48. p. Jarenina, 3529-2.

PRODAM HIŠO

z velikim vrtom — Heinrich Franc, Dobrava 120. p. Hoče, 3546-2.

Prodaj

RABLJENI OTROŠKI VOZIČKI tudi sporniti vozički na prodaj, Židovska ul. 9, 3524-4.

Nabrojaj

2 PISALNI MIZI in vse stvari, Slovenska 24, dvorišče, 3533-4.

Prodaj

SEVALNI STROJ »Piaff«, 3 svine, 2 meseca stare, za ena proteza za na levo nogo, tuhtent, Pobrežje, Tezenška 15 pri Mariboru, 3540-4.

Stanovanje

SOBA IN KUHINJA se odda s 1. junijem. Na koncu Stupencev, pri vili »Jerin« št. 104, 3534-8.

LEPA SOBA IN KUHINJA

se odda, Studenci Pušnikova ul. 6, 3536-5.

SOBA IN KUHINJA

in soba s številnim takol, Boltenkova cesta 3, Nova vas pri Mariboru, 3538-5.

3 SOBE IN KUHINJA

se odda na odrasle osebe, kakor tudi lokal s sobo. Glavni trg 4, trgovina, 3541-5.

ODDAM

stanovanje v najem 1. junija. Obtoji iz 2 sob, kabinet, kuhinje in vseh pritlik, Naslov Koroska c. 63, Maribor, 3547-3.

Stanovanje išče

2 članska družina išče DVOBODNO STANOVANJE v sredini mesta. Ponudbe poslati na hotel »Novi svet«, 3535-6.

Soba odda

LEPA PRAZNA SOBA s posebnim vhidom se takoj odda, Slovenska 16-II, 3528-7.

Odpada

se OPREMLJENA SOBA za din 150.— s posebnim vhidom, Naslov v upravi lista, 3530-7.

Oddam

MEBLIRANO SOBO ter prodam bolniški voziček, navadne stole in blaginjski pult, Vpraša se Vrhanska ulica 13, 3531-7.

PRAZNA SOBA

se odda 15. maja ali 1. junija, Koseskega 22, 3545-7.

Soba išče

SAMOSTOJNA GOSPA išče sobo s številnim vhidom, Ponudbe na upravo pod »Melja«, 3537-8.

Službo dobi

Sprejme se KMETSKA HČERKA ki nima doma, v starosti od 18-25 let, za vsa dela po možnosti tudi v gostilni za pomoč. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Večernika«, 3527-9.

Iščem

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

Sprejme se

FRIZERKO IN VAJENKO ki se je učila 1-2 leti. Frizerko eventualno samo za izpoplajanje. Aršič, Koroska 9, 3550-9.

SIVILJSKE POMOČNICE

dobijo stalno službo, Jančič, Wildenradnerjeva 8, 3543-9.

Sprejme takoj dobro

POMOČNICO 3544-9.

Službo išče

STAREJŠA DVOVA išče mesto pri starejšem gospodu, z gostilno, brez otrok. Ponudbe poslati na upravo pod »Pošta 60«, 3532-10.

DEKLE

pridno in pošteno, z dovršenim enoletnim trgovskim tečajem išče primerne zaposlitve. Gro tudi kot praktikanca v kakor trgovini. Cenene ponudbe na upravo pod »Začetnica«, 3539-10.

Dopisi

GOSPA išče starejšega gospoda, ki bi ji pomagal z din 4000 za gostilno, z dobrih delov. Ponudbe na upravo pod »Hvaležna«, 3548-12.

RESNEGA ZNANJA SI ŽELI

za uradnico ali samostojno obrtnico prikuilivne zmanjšosti 36 letni državni nameščenec. Dopise s sliko na upravo »Večernika« v Celju pod »Značajnost«, 3549-12.

Fletna

• kopalna • blaga • za plašče in obalne obleke •

Tekstilana

Büdefeldt

Revme se boste rešili

v Varaždinskih Toplicah. Eden dan Vas stane z vsemi pristojbinami in kopeljo okoli din 65.—, za državne uradnike in upokojence še ceneje. Prospekte pošilja uprava kopališča

Varaždinske Toplice

Denar ne osrečuje

pač pa lepo skrbno urejen dom, kateri je opremljen s pohištvom od trvdke

Ivan Klančnik, Maribor, Mejna ul. 6, tel. 23-19

Obvestilo članom »Drave«

Z ozirom na razglas, objavljen v »Večerniku« z dne 2. maja 1939, s katerim bivši predsednik zavarovalne zadruge »Drave« dr. Jurečko sklicuje neki izredni občni zbor zadruge za 10. t. m., ugotavlja podpisano nadzorstvo, da-se ta občni zbor zavarovalne zadruge »Drave« ne tiče, ker ga ni sklicalo niti načelstvo, niti nadzorstvo »Drave«.

G. dr. Jurečko ni upravičen, sklicivati občni zbor, ker je bil zakonito razrešen funkcije predsednika »Drave«.

Opozarjamo na to vse člane zadruge. Spindler Vekoslav I. r., predsednik nadzorstva zavarovalne zadruge »Drave«.